

LIETUVOS STATYBININKŲ ASOCIACIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2021-03-08 Nr. 12-VYR-015

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO

Lietuvos statybininkų asociacija susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projektu (toliau – Plano projektas) ir teikia pastabas bei pasiūlymus:

Dėl 1.8.5 punkto: „Iveiklinti kompetencijų centrų sistemą, įgyvendinant nacionalinio mobilumo programą, užtikrinančią praktinio mokymo įgūdžių įgijimą sektoriniuose centruose ir PMI tinklaveiką“

Įvertinti, ar darbuotojas turi reikiamas kompetencijas, geriausiai gali darbdaviai. Todėl tiek LR profesinio mokymo įstatyme yra įteisintas darbdavių dalyvavimas kompetencijų vertinimo procese.

Plano projekte išvelgiame siekį į šalies profesinio mokymo bei darbo rinką sugrąžinti valstybinį reguliavimą, ženkliai padidinti valstybės vaidmenį ar net sukurti savotišką valstybės monopolį. Mūsų nuomone, tokia naujai kuriama sistema iš esmės neatitinka nei šiandienos, nei rytojaus darbo rinkos poreikių, kyla žalos profesinio mokymo sistemai bei darbo rinkos kokybei rizika.

Su didele sparta kinta tiek profesijos, tiek medžiagos, technologijos, įrengimai ir kitos darbo priemonės, todėl valstybinio administravimo principas yra užprogramuotas morališkam atsilikimui. Verslas greičiau atnaujiną medžiagas, technologijas, įrengimus ir darbo priemones. Darbdaviai geriau žino darbo rinkos poreikius, reikalingas darbuotojų kompetencijas ir jų turinį. Tik dalyvaujant verslui, įmanoma betarpiškai ir operatyviai atliepti į rinkos pokyčius, parengti aukštos kvalifikacijos specialistus ir kurti konkurencingą šalies ūkį. Sumažinus darbdavių įtaką kompetencijų vertinime, vertinimo procesas parars ryšį su realiu gyvenimu, realiais rinkos poreikiais.

Iš principo abejotina, ar valstybės valdomos organizacijos gali būti kompetencijų, įgytų per formalų mokymą, vertinimo institucijomis, kadangi šiuo atveju mokymas nebus atskirtas nuo vertinimo. Viena valstybės valdoma organizacija moko, o kita valstybės valdoma organizacija vertina - nors formaliai tai atskiri juridiniai asmenys, tačiau faktiškai mokymas ir vertinimas lieka tose pačiose rankose. Esant „vertinu pats save“ modeliui, LR profesinio mokymo įstatyme numatyta mokinio teisė į nešališką įgytų kompetencijų įvertinimą nebus tinkamai įgyvendinta.

Mūsų nuomone, tik verslas (darbdaviai) turi vertinti kompetencijas, nes jie geriausiai žino rinkos poreikius. Verslas (darbdaviai) yra objektyvus, nešališkas ir nesuinteresuotas kaip nors neadekvačiai vertinti kompetencijas, „pritempinėti“ rezultatus konkuruojant dėl mokslo finansavimo ar mokytojų darbo vietų išsaugojimo.

Kompetencijų vertinime dalyvaujantys darbdaviai yra akredituojami LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta tvarka. Akreditacija yra instrumentas, užtikrinantis, kad šioje veikloje nebūtų atsitiktinių dalyvių, o kompetencijų vertinimas būtų vykdomas profesionaliai.

Įvairiose srityse valstybė siekia atsisakyti tų funkcijų, kurias gali vykdyti verslas. Taip pat siekia nevykdyti veiklos, kuri konkuruoja su verslu. Taip pat siekia didinti verslo savireguliaciją per sektorines asociacijas. Šiuo klausimu yra priimtas ne vienas Vyriausybės sprendimas bei darbo grupių rekomendacija.

Atsižvelgiant į paminėtas aplinkybes, siūlome koreguoti kompetencijų vertinimo principus, suteikiant įgaliojimus verslo asociacijoms vykdyti kompetencijų vertinimo institucijų funkcijas, o ne tik deleguoti savo atstovus į kitus kompetencijų vertinimo organizacinius darinius.

Dėl 5.2.14 punkto: „Priimti Statybos įstatymo pakeitimus ir įteisinti statybininko tapatybės identifikavimo (ID) kortelę, siekiant įgyvendinti pirmąjį skaidriai dirbančiojo tapatybės identifikavimo sistemos sukūrimo etapą“

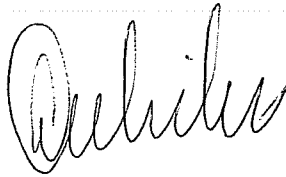
Nepritariame, kad šią Plano projekte numatytą priemonę įgyvendintų pati valstybė, taip didindama viešąsias išlaidas. Tokios priemonės gali būti įgyvendinamos sektorinės savireguliacijos būdu, pasitelkiant asocijuotas struktūras, ką patvirtina daugelio Europos sąjungos valstybių praktika.

Rinkoje jau yra sukurti ir naudojami IT instrumentai, kurie gali būti panaudoti sprendžiant valstybės keliamas aktualijas. Todėl naujų instrumentų kūrimas valstybės lėšomis ekonomiškai yra nepateisinamas ir prieštarauja valstybės deklaruojamiems racionalaus lėšų naudojimo principams.

Lietuvos statybininkų asociacija yra stipriai pažengusi šioje srityje, todėl asociacijos įdirbį ir sukurtus instrumentus būtų galima panaudoti jau dabar, pavedant asociacijai vykdyti šią viešojo administravimo funkciją LR viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Pagarbiai

Prezidentas

Dalius Gedvilas